

2019-11-25

Justitiedepartementet
EU-enheten

EU-nämnden
Riksdagen

Kopia: Justitieutskottet
Kopia: Socialförsäkringsutskottet
Kopia: Civilutskottet
Kopia: Konstitutionsutskottet

Kommenterad dagordning för rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 2–3 december 2019.

INRIKES FRÅGOR

1. Godkännande av dagordningen (*Sr Johansson, Sr Damberg*)

Se bifogad preliminär dagordning.

2. (ev.) Godkännande av A-punkterna (*Sr Johansson, Sr Damberg*)

a) Lista över icke lagstiftande verksamhet

b) Lista över lagstiftande verksamhet (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Det har ännu inte presenterats någon A-punktslista.

Lagstiftningsöverläggningar

3. Övriga frågor (*Sr Johansson/Sr Damberg*)

Aktuella lagstiftningsförslag

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet

4. Uppdatering från gruppen för kamp mot terrorism om ytterligare samarbete mellan behöriga myndigheter med ansvar för terrorismbekämpning (Sr Damberg)

= *Diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Diskussion

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 29 maj 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: 28 maj 2019

Bakgrund

Counter-Terrorism Group (CTG) är ett samarbetsforum för säkerhetstjänster med ansvar för terrorismbekämpning i EU:s medlemsstater samt Norge och Schweiz. CTG informerar återkommande rådet om sitt samarbete, senaste tillfället var vid möte i rådet för rättsliga och inrikes frågor i juni i år.

Svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer EU:s arbete mot terrorism. Samarbetet inom EU är centralt för Sveriges internationella arbete mot terrorism.

Sverige välkomnar ett fördjupat och utvecklat samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter och mellan EU:s RIF-myndigheter inom deras respektive mandat.

All terrorismbekämpning, inklusive informationsutbyte, ska ske med respekt för grundläggande rättigheter och med hänsyn till skyddet av den personliga integriteten.

5. Genomförande av den strategiska agendan 2019–2024 på området rättsliga och inrikes frågor

a) Framtiden för EU:s migrations- och asylpolitik (Sr Johansson)

= *Riktlinjedebatt*

Avsikten med behandlingen i rådet

Riktlinjedebatt om den framtida inriktningen för EU:s migrations- och asylpolitik

Dokument: 14364/19

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 29 maj inför den RIF 6–7 juni 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: 28 maj inför RIF den 6–7 juni 2019

Bakgrund

På rådet för rättsliga och inrikes frågor den 2–3 december 2019 har ordförandeskapet aviserat en diskussion om framtiden för EU:s asyl- och migrationspolitik.

Ordförandeskapet har ännu inte gett någon indikation på någon särskild inriktning av diskussionen. Dagordningspunkten bör ses i ljuset av att den tillträdande EU-kommissionsordföranden Ursula von der Leyen har aviserat en ny pakt för migration och asyl, inklusive en nylansering av Dublinreformen och asylreglerna. Dagordningspunkten ger en möjlighet för medlemsstaterna att ge sin syn på hur EU:s migrationspolitik de kommande fem åren bör utformas.

Svensk ståndpunkt

EU bör ta ett helhetsgrepp om den interna och externa dimensionen av migrationsfrågan. Kontrollen över vilka som reser in över de yttre gränserna måste förbättras samtidigt som rätten att söka asyl upprätthålls.

EU måste solidariskt genomföra de beslut som fattats för att gemensamt lösa migrationssituationen.

EU ska ha ett effektivt och rättssäkert gemensamt asylsystem som leder till en jämnare fördelning av asylsökande inom EU och minskar sekundära förflyttningar. Systemet måste vara effektivt, rättssäkert, långsiktigt hållbart, humant och medge beslut av hög kvalitet som värnar asylrätten. Förhandlingarna om det gemensamma asylsystemet bör slutföras så snart som möjligt.

Vidarebosättning som laglig väg för skyddsbehövande måste öka såväl i EU som globalt. Strategiska hänsyn ska kunna vägas in för att rikta in insatserna där de mest behövs för att ge skydd till fler och upprätthålla skyddsutrymme.

Sverige förespråkar långsiktiga migrationsdialoger med prioriterade tredjeländer och stödjer EU-samarbetet för att motverka grundorsaker till ofrivillig migration samt stärka ursprungs- och transitländerns egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration inklusive bekämpning av människosmuggling.

Sverige stödjer utökade ansträngningar av UNHCR och IOM i hanteringen av migrationsströmmar längs relevanta migrationsrutter. Detta gäller livräddande insatser, aktiviteter för att få till stånd ett ökat frivilligt återvändande och återetablering samt för att bereda internationellt skydd genom vidarebosättning. UNHCR och IOM är centrala aktörer för ett rättssäkert genomförande med respekt för mänskliga rättigheter.

Det är nödvändigt att fortsatt fokusera på ett bättre återvändande. En väl fungerande ordning för återvändande är viktig för ett gemensamt och hållbart europeiskt migrationssystem. Regeringen ställer sig därför bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa återvändandebeslut och som säkerställer att detta sker på ett rättssäkert och värdigt sätt med full respekt för grundläggande rättigheter, inklusive asylrätten, och principen om non-refoulement.

Sverige anser att insatser ska genomföras inom ramen för beslutad budget. Diskussionen om framtida åtaganden bör föras inom den pågående förhandlingen om långtidsbudgeten, som inte får föregripas.

b) Framtiden för EU:s inre säkerhet (Sr Damberg)

= *Riktlinjedebatt*

Avsikten med behandlingen i rådet

Riktlinjedebatt om den framtida inriktningen för den inre säkerheten

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet

Tidigare dokument: 9393/19 och 12496/19

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 29 maj och den 4 oktober 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: den 28 maj och den 3 oktober 2019

Bakgrund

Vid mötet i rådet för rättsliga och inrikes frågor i juni i år inleddes en serie riktlinjedebatter om den framtida inriktningen för den inre säkerheten i Europeiska unionen. Debatten i juni tog upp den framtida inriktningen för brottsbekämpning och vid mötet i oktober avhandlades hur teknologisk utveckling kan användas för att främja den inre säkerheten. Diskussionen vid decembermötet väntas knyta samman de båda tidigare diskussionerna och summera hur arbetet för den inre säkerheten ska inriktas.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar en fortsatt diskussion om framtiden för EU:s inre säkerhet. Regeringen ser positivt på att medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter ges bättre förutsättningar och att samarbetet dem emellan, såväl som mellan dem och EU:s byråer och andra relevanta myndigheter utvecklas.

Regeringen välkomnar också diskussionerna om hur ny teknik skapar möjligheter och utmaningar. I den snabba tekniska utvecklingen måste vi upprätthålla våra brottsbekämpande myndigheters förmåga och förutsättningar att inhämta information för att kunna förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott, även i elektroniska kommunikationer. Regeringen anser att en framtida EU-rättsakt om datalagring för

brottsbekämpande ändamål är viktig i detta sammanhang. En ny reglering ska vara förenlig med grundläggande rättigheter, särskilt rätten till respekt för privat- och familjelivet samt skyddet för personuppgifter, samt innefatta adekvata rättssäkerhetsgarantier.

Regeringen anser att Europol och Eurojust är viktiga stödfunktioner för medlemsstaternas brottsbekämpning. I det fortsatta utvecklingsarbetet av Europol är det viktigt att det är medlemsstaternas behov av stöd som står i fokus.

6. Genomförande av interoperabilitet (Sr Damberg)

= *Information från kommissionen och ordförandeskapet/diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen och ordförandeskapet:

Diskussion

Dokument: 14189/19

Tidigare dokument: 12429/19

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 4 oktober 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Den 3 oktober 2019 - information till JuU

Bakgrund

Interoperabilitetsförordningarna trädde i kraft den 19 juni 2019 och genomförandet sträcker sig till utgången av år 2023. Genom interoperabilitetsförordningarna upprättas ett ramverk för interoperabilitet mellan EU:s gemensamma system för gränser och säkerhet. Syftet är en effektivare användning av information i systemen och säkrare identifiering av personer som registreras i dem. Det centrala genomförandet av de tekniska lösningarna har uppdragits åt EU-Lisa. På nationell nivå har Polismyndigheten fått i uppdrag av regeringen att leda samordningen mellan berörda myndigheter. Den övergripande uppföljningen sköts av kommissionen. Vid uppföljningsmötet den 15 november låg Sverige i topp på kommissionens uppföljningstabla.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens aktiva uppföljning och stöder de gemensamma ansträngningarna för ett effektivt och fokuserat genomförande av interoperabilitetsförordningarna.

7. Genomförande av förordningen om en Europeisk gräns- och kustbevakning (*Sr Damberg*)

a) Flerårig strategisk policy för europeisk integrerad gränsförvaltning

b) Lägesrapport om genomförandet

=*Diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesuppdatering och diskussion.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

- PE-CONS 33/19: Slutlig version av den nya Frontex-förordningen (Förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.)
- Fakta-PM 2018/19: FPM10 om förslag till ny förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

Förslaget till förordning behandlades vid samråd med EU-nämnden den 5 oktober 2018, den 30 november 2018, den 1 mars 2019 samt den 4 oktober 2019.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:

Förslaget till förordning behandlades i justitieutskottet den 4 oktober 2018 (information), den 23 oktober 2018 (överläggning) och den 29 november 2018 (information), den 5 februari 2019 (information), den 28 februari 2019 (information), den 28 mars 2019 (överläggning) samt den 3 oktober 2019 (information).

Bakgrund

Den nya Frontex-förordningen antogs av rådet den 8 november 2019. Förordningen träder i kraft i början av december 2019.

Vad gäller genomförandet av förordningen är detta en komplex uppgift som kräver ett nära samarbete mellan Frontex, kommissionen och medlemsstaterna. Det är en rad olika åtgärder som behöver vidtas för att exempelvis den stående gränskontrollstyrkan ska vara operativ från och med den 1 januari 2021 och för att kunna utnyttja det stärkta mandatet på återvändandeområdet.

Den nya Frontex-förordningen bygger, i likhet med nuvarande förordning, på konceptet *europeisk integrerad gränsförvaltning*. Konceptet omfattar gränsförvaltningens samtliga komponenter, exempelvis gränskontroll, riskanalys, informationsutbyte, samarbete med tredjeländer och återvändande av tredjelandsmedborgare.

En nyhet i den nu antagna Frontex-förordningen är den process som ska slå fast en *flerårig strategisk policycykel för den europeiska integrerade gränsförvaltningen*. Den

bakomliggande tanken är att strukturera den politiska styrningen av den europeiska integrerade gränsförvaltningen.

I den fleråriga strategiska policyn ska det anges hur utmaningarna på området gränsförvaltning och återvändanden ska hanteras på ett konsekvent, integrerat och systematiskt sätt. Policyn ska ange politiska prioriteringar och tillhandahålla strategiska riktlinjer för en period på fem år.

Policyn ska tas fram på följande sätt: Utifrån en strategisk riskanalys ska kommissionen utarbeta ett policydokument som överlämnas till Europaparlamentet och rådet för diskussion. Efter diskussionen ska kommissionen anta ett meddelande om upprättandet av policyn.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar det antagna utökade mandatet för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och står bakom dess genomförande.

Regeringens ståndpunkt vad gäller den fleråriga strategiska policyn är att policydokumentet inte bör bli för omfattande eller detaljerat. Dokumentet ska täcka en period på hela fem år och mycket kan hända i Europa och vår omvärld under den tiden. En policy med alltför detaljerade mål och åtgärder riskerar att motverka den flexibilitet som är nödvändig för att kunna anpassa Frontex aktiviteter utifrån händelseutvecklingen i omvärlden. Det är också viktigt att policyn inte föregriper de pågående förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram. Däremot anser regeringen att det vore ändamålsenligt om policyn på ett *övergripande plan* berör samtliga komponenter av europeisk integrerad gränsförvaltning.

8. Övriga frågor (Sr Johansson/Sr Damberg)

a) EU:s samarbetsmekanism för förebyggande av radikaliserings (Sr Johansson)

= *Information från kommissionen*

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen om den samarbetsmekanism för förebyggande av radikaliserings som kommissionen inrättade hösten 2018.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: ST 7531/17

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

24 mars, 9 juni, 1 december 2017

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Information till JuU den 23 mars och den 31 nov 2017

Bakgrund

Vid RIF-rådet den 27–28 mars 2017 lämnade Frankrike och Tyskland ett gemensamt förslag om att utveckla Radicalisation Awareness Network till ett europeiskt centrum för det förebyggande arbetet mot radikaliserings. I ett första steg inrättade kommissionen, med start hösten 2017, en högnivåexpertgrupp (High Level Commission Expert Group on Radicalisation, HLCEG-R) med uppdraget att ta fram rekommendationer för hur EU kan stärka och vidareutveckla detta arbete. I enlighet med expertgruppens förslag har en enhet inrättats under generaldirektoratet för migration och inrikes frågor. Till denna enhet har bl.a. medlemsstaterna kunnat sekondera experter. Enheten ska fungera som en samarbetsmekanism inåt och utåt. Underlätta koordinering och samarbete mellan olika delar av kommissionen och stötta utvecklingen av medlemsstaternas förebyggande arbete samt även fungera som en ingång för länder utanför EU. I enhetens uppdrag ingår ansvaret för de nätverk som inrättats av kommissionen, t.ex. Radicalisation Awareness Network (2011) och European Strategic Communications Network (2014).

En styrgrupp har inrättats av representanter från medlemsstaterna. Styrgruppen ska vara rådgivande till kommissionen i strategiska beslut och prioriteringar. Vidare har kommissionen inrättat ett nätverk av tjänstemän ansvariga för medlemsstaternas förebyggande insatser på nationell nivå. I denna grupp ska olika initiativ beredas.

Kommissionens förstärkta arbete har påbörjats under 2019. Utöver att samordna de workshops som Radicalisation Awareness Network har arrangerat för yrkesverksamma har kommissionen tillsammans med intresserade medlemsstater genomfört projekt och studiebesök om: psykisk ohälsa och radikaliserings, förebyggande arbete i fängelser och frivård, utvärdering av förebyggande insatser, högerextremism, utbildning av imamer och nationellt stöd till lokal nivå. Genom denna nya samarbetsform har medlemsstaterna tagit fram nya rekommendationer.

Under hösten 2019 har kommissionen utvärderat insatserna. Medlemsstaterna ser positivt på det förstärkta stödet från kommissionen men önskar ytterligare inflytande över aktiviteter och prioriteringar. Kommissionen upphandlar för närvarande tjänsterna Radicalisation Awareness Network och European Strategic Communications Network. Vilka aktörer som kommer att få ansvaret för dessa nätverk förväntas bli offentliga inom kort.

b) Salzburgforumets ministerkonferens (Wien den 6–7 november 2019)

= Information från Österrike

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från Österrike om Salzburgforumets ministerkonferens som ägde rum i Wien den 6–7 november 2019.

c) Ministermötet mellan EU och USA om rättsliga och inrikes frågor (Washington DC den 11 december 2019) (Sr Johansson/Sr Damberg)

= Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om ministermötet mellan EU och USA om rättsliga och inrikes frågor som kommer att äga rum i Washington den 11 december 2019.

d) Ministerforumet om rättsliga och inrikes frågor mellan EU och länderna på västra Balkan (Skopje den 18–19 november 2019) (Sr Johansson/Sr Damberg)

= *Information från ordförandeskapet*

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om ministerforumet om rättsliga och inrikes frågor Mellan EU och länder på västra Balkan som hölls i Skopje den 18–19 november 2019.

e) Det inkommande ordförandeskapets arbetsprogram (Sr Johansson/Sr Damberg)

= *Föredragning av den Kroatiska delegationen*

Avsikten med behandling i rådet

Det inkommande ordförandeskapet Kroatien kommer att presentera sitt arbetsprogram för perioden januari – juni 2020.

RÄTTSLIGA FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar

9. Förordningen om ändring av förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning av handlingar (Sr Johansson)

= *Allmän inriktning*

Avsikt med behandlingen i rådet

Beslut om allmän inriktning

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: 2018/19:FPM138 och COM(2018) 379 final

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 29 maj 2019.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Regeringens inställning till förslaget om omarbetad delgivningsförordning behandlades vid överläggning med JuU den 13 december 2018. Digitaliseringsfrågorna behandlades vid överläggning med JuU den 28 maj 2019 inför en riktlinjedebatt vid RIF den 6–7 juni 2019.

Bakgrund

Kommissionen presenterade sitt förslag till reviderad delgivningsförordning den 31 maj 2018. De delar av förslagen som rör digitalisering av kommunikationen mellan medlemsstaterna var föremål för en riktlinjedebatt vid RIF 6–7 juni 2019. Efter riktlinjedebatten stod det klart att en digitalisering, genom att införa ett särskilt IT-system som kallas e-CODEX, blir obligatorisk för medlemsstaterna. Vid aktuellt rådsmöte ska en överenskommelse om en allmän inriktning beträffande hela förslaget nås.

Svensk ståndpunkt

Regeringen föreslår att Sverige stödjer ordförandens förslag till allmän inriktning.

Se vidare i bifogad rådspromemoria.

10. Förordningen om ändring av förordning (EG) nr 1206/2001 om bevisupptagning (Sr Johansson)

= *Allmän inriktning*

Ävsikten med behandlingen i rådet:

Beslut om allmän inriktning

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: 2018/19:FPM139 och COM(2018) 378 final

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 29 maj 2019.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Regeringens inställning till förslaget om omarbetad bevisupptagningsförordning behandlades vid överläggning med JuU den 13 december 2018. Digitaliseringsfrågorna behandlades vid överläggning med JuU den 28 maj 2019 inför en riktlinjedebatt vid RIF den 6–7 juni 2019.

Bakgrund

Kommissionen presenterade sitt förslag till reviderad bevisupptagningsförordning den 31 maj 2018. De delar av förslagen som rör digitalisering av kommunikationen mellan medlemsstaterna var föremål för en riktlinjedebatt vid RIF 6–7 juni 2019. Efter riktlinjedebatten stod det klart att en digitalisering, genom att införa ett särskilt IT-system som kallas e-CODEX, blir obligatorisk för medlemsstaterna. Vid aktuellt rådsmöte ska en överenskommelse om en allmän inriktning beträffande hela förslaget nås.

Svensk ståndpunkt

Regeringen föreslår att Sverige stödjer ordförandens förslag till allmän inriktning.

Se vidare i bifogad rådspromemoria.

11. Övriga frågor (*Sr Johansson/Sr Damberg*)

= *Information från ordförandeskapet*

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet.

Icke lagstiftande verksamhet

12. Miljöbrott – Slutrapport i den åttonde rundan av ömsesidiga utvärderingar (*Sr Damberg*)

= *Föredragning och diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Rådet ska diskutera och notera slutrapporten.

Dokument: 14065/19

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Med stöd av rådets gemensamma åtgärd 97/827/RIF från den 5 december 1997 genomförs fortlöpande ömsesidiga utvärderingsrundor om i förväg beslutade ämnesområden. Inom varje runda besöks alla medlemsstater av särskilda expertteam och en landrapport upprättas för varje medlemsstat. Efter alla landbesök upprättas en sammanfattande slutrapport som presenteras för Europaparlamentet och rådet.

Den åttonde rundan genomfördes mellan september 2017 och maj 2019. Den har handlat om bekämpning av miljöbrottslighet, i synnerhet illegal avfallshantering och illegal hantering av farliga ämnen. Slutrapporten innehåller 13 avsnitt/sakområden, vart och ett med rekommendationer till medlemsstaterna, EU-institutioner och kommissionen.

Svensk ståndpunkt

Regeringen avser att ställa sig bakom rapporten.

13. Genomförande av den strategiska agendan 2019–2024 på området rättsliga och inrikes frågor

a) Slutsatser om brottsoffers rättigheter (*Sr Johansson*)

= *Antagande*

Avsikten med behandlingen i rådet:

Antagande av rådsslutsatser om brottsoffers rättigheter.

Dokument: 14056/19

Tidigare dokument: 12631/19, 13125/19, 13531/19

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Syftet med rådsslutsatserna är att stärka brottsoffers rättigheter, med särskilt fokus på frågor om brottsoffers tillgång till de system som finns för att betala ut brottsskadeersättning. I slutsatserna inbjuds kommissionen att ta fram en EU-strategi för brottsoffers rättigheter för 2020–2024, som bl.a. ska innefatta främjande av goda exempel bland medlemsstater när det gäller att förbättra information till brottsoffer och en utvärdering av den existerande lagstiftningen på området. Medlemsstaterna uppmanas bl.a. att säkerställa att den nuvarande EU-lagstiftningen om brottsoffers rättigheter genomförs fullt ut och att det finns nationella system (policies) för brottsoffers tillgång till ersättning, samt om nödvändigt utveckla dessa exempelvis avseende information till brottsoffer.

Svensk ståndpunkt

Regeringen kan godkänna slutsatserna.

b) Slutsatser om alternativ till frihetsberövande (*Sr Johansson*)

= *Antagande*

Avsikten med behandlingen i rådet

Antagande av rådsslutsatser om alternativ till frihetsberövande.

Dokument: 14075/19

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Nej

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Nej

Bakgrund

Alternativ till frihetsberövande diskuterades under det informella ministermötet för rättsliga och inrikes frågor i juli 2019 mot bakgrund av brister i systemet med ömsesidigt erkännande till följd av överbeläggning och undermåliga förhållanden vid frihetsberövanden. Frågan har sedan behandlats på teknisk nivå i rådet.

I rådsslutsatserna anges att det straffrättsliga påföljdssystemet faller inom medlemsstaternas kompetens och att fokus bör vara på annat än lagstiftningsåtgärder. I slutsatserna riktas uppmaningar till framför allt medlemsstaterna och kommissionen. Medlemsstaterna uppmanas bl.a. att utforska möjligheterna att, när det är lämpligt, förbättra/utöka användandet av icke-frihetsberövande påföljder och åtgärder såsom villkorlig dom (suspended prison sentence), samhällstjänst och elektronisk övervakning. Vidare uppmanas medlemsstaterna bl.a. att överväga olika former av villkorlig frigivning och att i sin nationella lagstiftning ge möjlighet att använda icke-frihetsberövande åtgärder även innan rättegång. I slutsatserna riktas även uppmaningar till medlemsstaterna i fråga om utbildning inom rättsväsendet, insamling av statistik, förbättrad kapacitet för frivården och förbättrade fängelseförhållanden. Kommissionen inbjuds bl.a. att utforska möjligheterna att främja användandet av icke-frihetsberövande påföljder och åtgärder och att öka medvetenheten om fördelarna med sådana. Kommissionen uppmanas också att anordna återkommande möten på området för erfarenhetsutbyte mellan experter och praktiker i medlemsstaterna, och att fortsätta sitt arbete med att förbättra implementeringen av vissa rambeslut på området. I övrigt uppmanas bl.a. till utökat samarbete med Europarådet.

Svensk ståndpunkt

Regeringen kan godkänna slutsatserna.

c) (ev.) Slutsatser om framstegen med framtida inriktningar på området för rättvisa och säkerhet (Sr Johansson)

= *Antagande/diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Antagande/diskussion.

Dokument: det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Inom ramen för RIF-rådets diskussioner om genomförandet av EU:s nya strategiska agenda 2019–2024, har det finska ordförandeskapet tagit fram ett utkast till

ordförandeskapsslutsatser på området för rättvisa och säkerhet. Slutsatserna ger en översiktlig sammanfattning av några av de framtidsdiskussioner som hållits under både rumänskt och finskt ordförandeskap.

Svensk ståndpunkt

Regeringen ser positivt på att ordförandeskapsslutsatserna översiktligt tydliggör kring vilka frågor på RIF-området som det hållits framtidsdiskussioner, till förmån för det praktiska genomförandet av den strategiska agendan.

14. Digital rättvisa: elektroniska bevis (Sr Damberg)

a) Förhandlingar om ett avtal mellan EU och USA om gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis

= *Lägesrapport*

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport

Dokument: -

Tidigare dokument: 9114/19, 9116/19, 6569/19, 6102/2019, 6102/2019 ADD 1, 9418/2018 och Fakta-PM (2017/18:FPM88).

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 1 juni 2018, 1 mars 2019 och 29 maj 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: information till justitieutskottet den 31 maj 2018, 28 februari 2019 och 28 maj 2019.

Bakgrund

Rådet beslutade om allmän inriktning avseende kommissionens förslag till en förordning om e-bevisning respektive ett direktiv om juridiska representanter i december 2018 respektive mars 2019. Treparsamtalen med Europaparlamentet förväntas inledas i början av 2020.

En fråga som aktualiserades under förhandlingarna om förordningen är hur man ska hantera de motstridiga skyldigheter som kan uppstå för vissa tjänsteleverantörer med hänsyn till att de kan vara underkastade såväl EU-rätten som tredjelands lag, främst amerikansk sådan. En tjänsteleverantör som är etablerad i exempelvis USA, men erbjuder sina tjänster inom unionen, och som mottar en begäran om utlämnande av uppgifter enligt förslaget till förordning kan vara förhindrad att lämna ut dessa med hänsyn till amerikansk lagstiftning. Vidare har USA antagit en lag (den s.k. US Cloud Act) som innebär att amerikanska tjänsteleverantörer i regel ska vara skyldiga att följa en begäran från amerikanska myndigheter att lämna ut uppgifter, oavsett var sådana uppgifter finns lagrade. Detta kan komma i konflikt med europeiska regler om bl.a. dataskydd. Samtidigt ger den amerikanska lagen möjligheter att ingå bilaterala avtal med andra stater om bl.a. under vilka villkor myndigheter i andra stater får begära ut elektronisk bevisning direkt

från företag i USA. Den amerikanska lagstiftningen kan således påverka möjligheterna att få tillgång till elektronisk bevisning för de brottsbekämpande myndigheterna i EU.

Mot den bakgrunden beslutade medlemsstaterna vid RIF-rådet den 6 juni att ge kommissionen i uppgift att förhandla fram ett EU-gemensamt avtal med USA på detta område. Enligt mandatet ska de övergripande målen med förhandlingarna med USA vara att säkerställa att den slutliga utformningen av avtalet tar itu med de lagkonflikter som kan uppstå, att skyddet för bl.a. grundläggande fri- och rättigheter och dataskydd upprätthålls samt att avtalet återspeglar och är förenligt med den slutliga utformningen av e-bevisningslagstiftningen inom EU.

De officiella förhandlingarna mellan EU och USA har precis kommit igång och några konkreta resultat från förhandlingarna finns således ännu inte att rapportera. I enlighet med det förhandlingsmandat som medlemsstaterna gett till kommissionen så kommer förhandlingarna att föras i nära samråd med medlemsstaterna genom bl.a. möten och återrapportering.

b) Förhandlingar om ett andra tilläggsprotokoll till konventionen om it-brottslighet (Sr Damberg)

= *Lägesrapport*

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: -

Tidigare dokument: 9114/19, 9116/19, 6569/19, 6102/2019, 6102/2019 ADD 1, 9418/2018 och Fakta-PM (2017/18:FPM88).

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 1 juni 2018, 1 mars 2019 och 29 maj 2019

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: information till justitieutskottet den 31 maj 2018, 28 februari 2019 och 28 maj 2019.

Bakgrund

Rådet beslutade om allmän inriktning avseende kommissionens förslag till en förordning om e-bevisning respektive ett direktiv om juridiska representanter i december 2018 respektive mars 2019. Treparsamtalen med Europaparlamentet förväntas inledas i början av 2020.

Parallellt med förhandlingar om tillgång till e-bevisning inom EU pågår sedan ett par år tillbaka ett arbete inom Europarådet med att ta fram ett andra tilläggsprotokoll till den s.k. Budapestkonventionen (Europarådets konvention om it-brottslighet), där bl.a. ungefär samma frågor är tänkta att regleras som i EU-förordningen. Eftersom Sverige

ännu inte har tillträtt konventionen (eller det första tilläggsprotokollet) får vi enbart delta i förhandlingarna som observatörer.

Vid RIF-rådet den 6 juni i år beslutade medlemsstaterna att ge kommissionen ett mandat att förhandla på EU:s vägnar i Europarådets förhandlingar beträffande det andra tilläggsprotokollet. Enligt mandatet är det övergripande målet för förhandlingsarbetet att säkerställa att tilläggsprotokollet stämmer överens med EU-lagstiftningen särskilt vad gäller utredningsbefogenheter som beviljas parter utanför EU, säkerställa respekten för bl.a. grundläggande fri- och rättigheter, samt vara förenligt med förslaget till förordning om e-bevisning i dess slutliga antagna form. Det anges särskilt att EU inte bör motsätta sig att det i det andra tilläggsprotokollet införs ytterligare skyddsåtgärder och skäl för avslag än i förslaget till förordning om e-bevisning.

EU är inte part till konventionen och har precis som Sverige endast observatörsstatus och saknar rösträtt. De enskilda medlemsstaterna kommer därför att behöva ratificera tilläggsprotokollet för att bli bundna av det.

Ett relativt aktivt förhandlingsarbete pågår just nu av det andra tilläggsprotokollet inom Europarådet. Förhandlingarna av detta är planerade att pågå fram till slutet av 2020.

15. Europeiska åklagarmyndigheten: inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (*Sr Damberg*) = *Lägesrapport*

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument:

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

- KOM (2013) 534 Förslag till förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten
- Faktapromemoria 2013/14:FPM10.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

4 oktober 2013, 28 februari 2014, 28 maj 2014, 3 oktober 2014, 6 mars 2015, 12 juni 2015, 2 oktober 2015, 27 november 2015, 4 mars 2016, 3 juni 2016, 7 oktober 2016, 8 mars 2017, 2 juni 2017, 6 oktober 2017, 2 mars 2018, 1 juni 2018, 5 oktober 2018, 30 november 2018, 1 mars 2019, 29 maj 2019 och 4 oktober 2019.

Tidigare behandlad vid överläggning med, eller information till, riksdagsutskott:

14 februari 2013 (info. JuU), 3 oktober 2013 (info. JuU), 27 februari 2014 (info. JuU), 25 mars 2014 (överläggning JuU), 25 maj 2014 (info. JuU), oktober 2014 (skriftlig info. JuU),

12 februari 2015 (info. JuU), 7 maj 2015 (överläggning JuU), 9 juni 2015 (info. KU), 11 juni 2015 (info. JuU), 1 oktober 2015 (info. JuU), 26 november 2015 (info. JuU), 2 februari 2016 (info. JuU), 3 mars 2016 (info. JuU), 4 oktober 2016 (info. JuU), 10 november 2016 (överläggning JuU), 1 juni 2017 (info. JuU), 3 oktober 2017 (info. JuU), 1 mars 2018 (info. JuU), 31 maj 2018 (info. JuU), 4 oktober 2018 (info. JuU), 29 november 2018 (info. JuU), 28 februari 2019 (info. JuU), 28 maj 2019 (info. JuU) och 3 oktober 2019 (info. JuU).

Bakgrund

Förordningen om inrättandet av Eppo antogs vid RIF-rådet i oktober 2017. Med undantag för de medlemsstater som valt att på olika sätt stå utanför det straffrättsliga samarbetet – dvs. Danmark, Irland och Storbritannien – har i dagsläget samtliga medlemsstater förutom Ungern, Polen och Sverige anslutit sig till Eppo. Medlemsstater som väljer att stå utanför Eppo-samarbetet har möjlighet att ansluta sig i efterhand. Sverige har, såsom ej deltagande, inte rösträtt i frågor om inrättandet av Eppo.

Kommissionens avsikt är att Eppo ska vara operativ i november 2020. Ett antal juridiska och organisatoriska åtgärder behöver vidtas för att uppnå detta, exempelvis nominering av de europeiska åklagarna, framtagandet av ett ärendehanteringssystem och ombyggnationen av den byggnad där Eppo ska ha sitt säte. Arbetet med att inrätta Eppo har dock gått långsammare än planerat och vissa medlemsstater har uttryckt oro för tidplanen. Den europeiska chefsåklagaren Laura Codruța Kövesi utsågs i oktober och kommissionens förhoppning är att kunna utse de europeiska åklagarna under december, även om kommissionen själva angett att detta är ett ambitiöst mål.

Statsministern angav i EU-deklarationen den 13 november att Sverige ska gå med i Eppo. Regeringen beslutade den 14 november att tillsätta en utredning som ska analysera behovet av och föreslå författningsändringar och andra åtgärder för ett svenskt deltagande i Eppo. Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2020.

16. Övriga frågor

a) Lagring av uppgifter i brottsbekämpande syfte: uppföljning av rådets slutsatser från i juni (*Sr Damberg*)

= *Information från kommissionen*

Avsikten med behandlingen i rådet
Information från kommissionen.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: 10083/19, rådsslutsatser antagna vid rådsmötet den 6-7 juni 2019

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 24 mars 2017, 2 juni 2017, 1 december 2017, 30 november 2018 och den 29 maj 2019 lämnades information om de pågående diskussionerna på EU-nivå efter Tele2-domen.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Den 23 mars 2017, 1 juni 2017, 30 november 2017, 29 november 2018 och 28 maj 2019 lämnades information om den pågående diskussionen på EU-nivå efter Tele2-domen. Den 30 januari 2018 lämnades vid ett särskilt informationstillfälle information om både det utredningsarbete som gjorts i Sverige och de pågående diskussionerna på EU-nivå.

Bakgrund

Med anledning Tele2-domen och Kammarrättens avgörande från 2017 då det konstaterades att det svenska reglerna om datalagring för brottsbekämpande syften stod i strid med unionsrätten, tillsatte regeringen en utredning som skulle lämna förslag till ny lagstiftning som var förenlig med EU-rätten. Betänkandet Datalagring – brottsbekämpning och integritet (SOU 2017:75) lämnades till regeringen i oktober 2017. I mars 2019 beslutade regeringen propositionen Datalagring vid brottsbekämpning – anpassningar till EU-rätten (prop. 2018/19:86) med förslag till nya datalagringsregler. I juni 2019 godkände riksdagen propositionens förslag.

Huvuddelen av de nya svenska reglerna om datalagring för brottsbekämpande ändamål trädde därmed i kraft den 1 oktober 2019. Reglerna innebär en nödvändig begränsning av lagringsskyldigheten för att göra de svenska reglerna förenliga med EU-rätten. Lagringstiderna differentieras också och innebär bland annat att lokaliseringssuppgifter, till exempel var en mobiltelefon har befunnit sig vid tiden för ett samtal, ska lagras i två månader och att abonnemangssuppgifter vid internetåtkomst ska lagras i tio månader. Övriga uppgifter, till exempel vem som har pratat med vem i telefon, ska lagras i sex månader.

De uttalanden som görs i Tele2-domen får konsekvenser för alla medlemsstater och diskussioner har därför förts om hur domen bör uppfattas och hur en datalagringsreglering skulle kunna utformas inom ramen för domen. Vid RIF-rådet den 6-7 juni 2019 följdes dessa diskussioner upp med rådsslutsatser.

I slutsatserna sägs bland annat att brottsbekämpning samt allmän ordning och säkerhet är ett allmänintresse och en förutsättning för att säkerställa grundläggande rättigheter. Det är därför lämpligt att lägga fast proportionerliga, nödvändiga och transparenta lagringsskyldigheter för telekomoperatörerna. Det sägs bland annat också att en sådan lagringsskyldighet måste åtföljas av tillräckliga rättssäkerhetsgarantier och skydd för personuppgifter.

Vidare sägs i slutsatserna att datalagring är ett centralt verktyg för att effektivt utreda brott och att användningen av det ska ske i överensstämmelse med grundläggande rättigheter. Slutsatserna innebär också att kommissionen bjuds in att genomföra en heltäckande studie om förutsättningarna för en framtida EU-rättsakt på området.

EU-domstolen handlägger för närvarande fyra mål om datalagring där brittisk, belgisk och fransk domstol har begärt förhandsavgöranden. Sverige har, i likhet med en rad andra medlemsländer och kommissionen, gett in skriftliga yttranden i dessa mål. En gemensam muntlig förhandling för samtliga fyra mål hölls i Luxemburg den 9–10 september 2019. Generaladvokaten har aviserat att han kommer att presentera förslag till avgöranden av målen den 15 januari 2020.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens arbete och dess samarbete med medlemsstaterna i frågan om datalagring för brottsbekämpande ändamål samt att arbetet ges en inriktning mot att den nya kommissionen ska kunna presentera ett förslag till EU-rättsakt om datalagring.

Regeringen anser att nationell säkerhet och försvar är frågor som är medlemsstatens egen unika kompetens enligt EU-fördraget och att åtgärder som syftar till att skydda nationell säkerhet därmed inte faller under EU-rättens tillämpningsområde, oavsett om det är staten eller en privat aktör som ska vidta åtgärder med ett sådant syfte.

Regeringen anser vidare att en framtida EU-rättsakt om datalagring för brottsbekämpande ändamål ska vara utformad så att den upprätthåller de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att inhämta uppgifter i elektroniska kommunikationer. En ny reglering ska vara förenlig med grundläggande rättigheter, särskilt rätten till respekt för privat- och familjelivet samt skyddet för personuppgifter, samt innefatta adekvata rättssäkerhetsgarantier.

Regeringen anser också, i likhet med vad Sverige, kommissionen och flera andra medlemsstater i nu aktuella mål vid EU-domstolen har anfört om datalagring, att utrymmet i en framtida EU-rättsakt om datalagring för brottsbekämpande ändamål bör kunna utvidgas i förhållande till Tele2-domens slutsatser. Regeringen ser fram emot att arbeta vidare med frågan om datalagring i ljuset av EU-domstolens kommande avgöranden.

b) Ministermötet mellan EU och USA om rättsliga och inrikes frågor (Washington DC den 11 december 2019) (Sr Johansson/Sr Damberg)

= Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om ministermötet mellan EU och USA om rättsliga och inrikes frågor som kommer att äga rum i Washington den 11 december 2019.

c) Ministerforumet om rättsliga och inrikes frågor mellan EU och länderna på västra Balkan (Skopje den 18–19 november 2019) (Sr Johansson/Sr Damberg)

= Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om ministerforumet om rättsliga och inrikes frågor

Mellan EU och länder på västra Balkan som hölls i Skopje den 18–19 november 2019.

d) Konferens med anledning av tioårsdagen för EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna (Bryssel den 12 november 2019) (Sr Lindbagen)

= *Information från kommissionen*

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen.

Bakgrund

Konferensen var ett tillfälle att fira 10 år sedan stadgan blev ett rättsligt bindande instrument och syftade till att reflektera över hur stadgan, med hjälp av hela verkställighetskedjan och särskilt nationella myndigheter, civilsamhället och rättighetsförsvarare, kan bli en meningsfull del av vardagslivet.

e) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram (Sr Johansson/Sr Damberg)

= *Föredragning av den kroatiska delegationen*

Avsikten med behandling i rådet

Det inkommande ordförandeskapet Kroatien kommer att presentera sitt arbetsprogram för perioden januari – juni 2020.